

Onderwijsjurist
Katinka Slump

Wurgcontracten

Net als elk jaar, ook dit jaar weer mailtjes met vragen rond het eindexamen. Na de schóólexamens worden er altijd een aantal deelnemers uit het eindexamentraject geplukt. Ze krijgen van hun school te horen dat zij niet verder mogen en een eindexamen er voor hen niet meer in zit. Dit omdat de kans van slagen te gering is. Een klap in het gezicht van de leerling, zo ook van deze mailschrijver.

Het doet denken aan de selectie bij Dokkum, vroeger bij de Elfstedentocht. De stempelpost daar sluit om 22.45 uur, omdat Leeuwarden voor 24.00 uur dan niet haalbaar is. Wanhopig snikkende schaatsers die smeken om een stempel om nog door te kunnen gaan. Het laatste stuk van Dokkum naar Leeuwarden is echter zwaar. Vooral als je doodmoe bent en niet de allerbeste schaatser, zijn de risico's in het pikkedonker groot. De Elfstedenvereniging beschermt zo haar leden tegen overmoed.

Bij het eindexamen ligt dit echter anders. De eindexamenleerling is net zo wanhopig als de schaatser, maar de kans op slagen voor de leerling neemt met de eindstreep in zicht alleen maar toe. De motivatie stijgt om net die laatste punten mee te pakken. In dit geval is die uitsluiting niet in het belang van de leerling maar in het belang van de school. Immers, iedere gezakte leerling drukt op de resultaten van de school en heeft gevolgen voor het oordeel van de inspectie.

De leerling heeft daarbij nog een extra belang. Na een eindexamen is reparatie van je diploma

mogelijk en kun je ervoor kiezen om alleen de onvoldoende onderdelen over te doen, ook wel deelcertificaten genoemd.

De 'afspraken' rond het eindexamen worden in een 'wurgcontract' vastgelegd. Zo staat er bijvoorbeeld: 'Wanneer na afronding van het schoolexamen blijkt dat de kans te gering is, zal

'Elke gezakte leerling drukt op onderwijsbegroting'

de leerling niet deelnemen aan het centraal examen, de kans van slagen is ter beoordeling van de school' en: 'Beroep tegen het besluit van de school is niet mogelijk'.

Leerling en ouders weten vaak niet dat zij aan deze contracten, die onder dwang of onder druk van omstandigheden tot stand komen, niet gebonden zijn. Scholen moeten hun beleid vastleggen in een schoolplan, een toelatings- en verwijderingsbeleid en kunnen voor een individuele leerling daarvan niet afwijken. Bovendien is de betrokkenheid van de medezeggenschapsraad vereist.

Daarom voor eens en altijd: ik wil ze niet meer zien, die wurgcontracten, of mistige afspraken achter schooldeuren. Ieder die ze tegenkomt, ga naar de Inspectie van Onderwijs. En eindexamen-kandidaten door naar de tweede of derde termijn van het centraal eindexamen voor alsnog een eerlijke kans!